

De Patrickshop

Eric Depoortere

In die fameuze lange hete zomer van 76 ben ik geëmigreerd naar Zele. Op het toenmalige Centrum (nu deels Markt, deels Avil Geerincklaan) vond ik mijn nieuwe heimat. Veel mensen die er toen woonden zijn inmiddels verhuisd of gestorven. Van alle neringdoeners -om nog eens een lekker antiek woord te gebruiken- resten er nog twee: Schoenen De Bruyne én de Patrickshop. Tot mijn verbazing merkte ik enkele maanden geleden dat deze shop te koop was. We staan er soms niet bij stil maar ook zelfstandigen hebben recht op een pensioen. Dus vond ik het hoog tijd voor een babbel met mijn oud-buurman Eric Depoortere. Op een onverlaten moment wipte ik er eens binnen met mijn klassieke vraag of hij zin had in een babbel. Ik had niks anders verwacht dan een 'ja' en die kreeg ik ook. Eric heeft twee levens de Patrick-shop en Theater Rhetorika. Een week later trok ik gewapend met mijn laptop op interview...

Dat Eric geen echte kloddezak is, weet heel Zele. Zijn roots liggen in Ronse, een vergeten provinciestadje in het zuiden van onze provincie, juist voor de taalgrens. Hij testte de eerste keer zijn stembanden op 27 februari 1940. In februari is hij dus op tram 7 gestapt. Eric komt uit een gezin van vier: hij heeft twee broers en een zus. Zijn vrouwtje Annie komt uit Kortrijk maar heeft enkele jaren in Ronse gewoond en zo leerden ze elkaar kennen. Zijn schoonvader heeft altijd in het wasserijwereldje gezeten en had verschillende zaken in Kortrijk, Berchem en Ronse. In 1960 kocht hij het pand op het toenmalige Nieuw Centrum en startte hij er met een wasserij en droogkuis. Patrick was de naam van het eerste kleinkind en dus moest er niet lang gezocht worden naar een naam voor de nieuwe zaak: Patrick-shop. Omdat het niet zo vlotte met de hogere studies vroeg zijn toekomstige schoonvader of hij geen zin had om zich te engageren in de nieuwe zaak. Eric zag dat wel zitten en nu vijftig jaar later 'patrickshopt' hij nog altijd. In 1963 zijn Eric en Annie getrouwd en een jaar later werd hun enige zoon Filip geboren. In 1972 ging zijn schoonvader met pensioen en hebben ze de zaak overgenomen.

De Patrick-shop was alles behalve schapenwachten. Iedere werkdag begon steevast om kwart over zes om de stoomketel aan te zetten. Tegen zeven uur kwam het personeel en vlogen ze erin. Jarenlang hebben ze met zeven strijksters en een chauffeur gewerkt. Naast de winkel had Eric doorheen de jaren meer dan dertig depots kunnen vinden. Buiten strijken, vertelt Eric, heb ik alles gedaan: broeken persen, pakken stomen, bestellen, nieuwe contacten gelegd, de was ophalen in de depots en deze terug afleveren, de winkel en de spreekwoordelijke papieren rompslomp. Zes jaar geleden in 2004 zijn ze omwille van gezondheidsredenen moeten stoppen met hun activiteit en worden de kleren nu gereinigd door een andere firma. Als ik vraag wat het leuke aan de job was, moet Eric niet lang nadenken. We hebben altijd geprobeerd om onze klanten zo goed mogelijk te bedienen. Wat we deden, was perfect afgewerkt en we hebben altijd een erg korte afleveringsperiode gehad. Doorheen de jaren had onze zaak een zeer goede reputatie en daar waren we terecht fier op.

Tweede leven

Naast de drukte van de Patrick-shop heeft Eric nog een tweede leven: Theater Rhetorika. De toneelmicrobe had hij van thuis meegekregen. Zijn vader was jarenlang regisseur in de toneelgroep 'Voor Taal en Volk' in Ronse. In zijn jeugd had Eric zijn eerste stappen op de planken gezet. Een zekere meneer Rosseels die toen ondervoorzitter was van Rhetorika kwam iedere week met zijn stijve boorden om deze te laten reinigen. Op een dag vroeg hij Eric of hij geen zin om terug de toneelhandschoen op te nemen.

Zijn entree bij Rhetorika

Zijn eerste kennismaking met onze Zeelse toneelvereniging was een eenakterfestival in het NTG. Rhetorika nam deel met 'Ahasverus' en fotograaf Roger Vermeire had daarvan een prachtige reportage gemaakt die hij in zijn etalage had geplaatst. Die foto's intrigeerden Eric en hij was verkocht. De komedie 'Valstrik voor een man alleen' in november 1963 was zijn entree. In die 47 jaar dat Eric actief is op het toneel heeft hij zo maar eventjes in 78 stukken gespeeld. Als je graag je geheugen even opfrist moet je maar eens surfen naar de website van de toneelvereniging: www.rhetorika.be en bij 'Vorige producties' vind je een lijst van alle gespeelde stukken vanaf 1955.

Enigste hobby

Toneel is voor Eric zijn enigste hobby, om niet te zeggen zijn passie. In 1970 kwam hij bij het bestuur en vijf jaar later werd hij ondervoorzitter. Een functie die hij nog altijd met plezier vervult. Eric steekt het niet onder stoelen of banken dat hij fier is op Rhetorika. Rhetorika is een ploegspel. De inzet van velen zorgt er voor dat wij een sterke toneelvereniging hebben, zegt hij. Het bestuur is de motor van de club. Over de vorige voorzitter, Jan Heiremans en de huidige Frank Van Mossevelde is Eric erg te spreken. Eén van de mooiste verwezenlijkingen was ongetwijfeld 'Jan Praet' in de herfst van 2000. Toen dat voorstel ter tafel lag, waren de meningen binnen het bestuur echt verdeeld. Het was een project dat handen vol geld kostte en voor een vereniging als Rhetorika een avontuur op financieel vlak. Uiteindelijk heeft Jan Heiremans toen de knoop doorgemaakt en dankzij de inzet van velen maar vooral van de manager van het project, Luc Boeve, is dit een succes geworden zonder voorgaande.

Rhetorika heeft al jaren de wind in de zeilen, zegt Eric. We hebben bij Theater Rhetorika heel veel talent op verschillende gebieden: acteren, techniek, geluid, belichting, grime, regie... Onze toneelvereniging is echt meer dan de som van de delen. En waar Eric terecht fier op is, is Jeugdtheater Rhetorika. Daar zit echt talent waar we nu al de vruchten van plukken. Jongeren die doorgroeien om in het 'groot' toneel mee te spelen. Een goede wissel op de toekomst, glundert hij.

Repeteren

Voor ieder stuk wordt er ongeveer dertig keer gerepeteerd. Het stuk wordt gezet door de regisseur en daarna is het repeteren in het kwadraat en hier en daar bijschaven. En natuurlijk ook thuis de teksten blokken. Soms is dit makkelijk, vaak moeilijk omdat je moet inspelen op de replieken van anderen. Versprekingen zijn soms schering en inslag en ook 'nen blanc' in toneeltermen komt wel eens voor. Dat betekent dat een acteur een black-out heeft en beroep moet doen op de souffleur. Bij Rhetorika is dat Rachel Blancquaert. Ze is bij het jaarfeest in februari gehuldigd voor 25 jaar souffleren. Voor Rachel doe ik echt mijn hoed af, zegt Eric. Souffleren is een ambetant jobke. Eén keer heeft ze me echt eens uit de nood moeten helpen, bekent Eric, ik was mijn tekst kwijt. Gelukkig was het een komedie. Ik liep gewoon naar de jardin (links op het podium) en ik zei doodgewoon: "Rachelleke, zeg het me eens!" Ook voorvallen op het toneel die niet gepland waren, blijven jaren meegaan. René Van De Velde en Eddy Oosterlinck die samen door hun bed zakken in 'Paradijsvogels'. René was serieus kwaad, Eddy bestierf het van het lachen en de zaal idem dito.

Maar de mooiste anekdote is ongetwijfeld deze, vertelt Eric. Ik weet niet meer welk stuk het was maar twee acteurs hielden een degengevecht. Een acteur, die blijkbaar verstrooid was, verschijnt drie minuten te vroeg op de scène. De twee vechtersbazen schrikken zich dood waarop de verstrooide professor zijn blunder ontdekt en doodgewoon zegt: "Doet u maar rustig verder, heren, ik kom seffens nog eens terug!" Of hoe je van een ernstig stuk in een komedie verzeilt... Maar repeteren is vooral plezier. Ik heb zalige herinneringen aan die repetities en natuurlijk aan den après-ski. En blijven hangen was een werkwoord dat af en toe wel eens vervoegd werd... Het piekte soms wel eens als hij om kwart over zessen aan de slag moest.

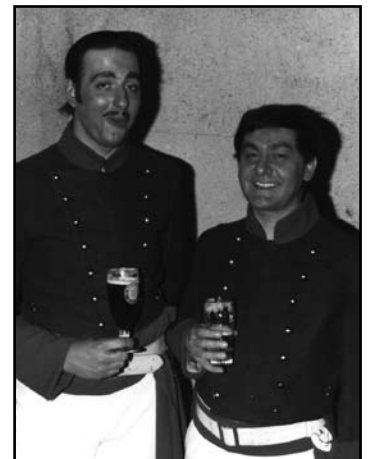
Acteren

De mooiste stukken? 'Victor of de kinderen aan de macht' én natuurlijk 'Jan Praet'. Dat laatste vond hij werkelijk het hoogtepunt van heel zijn periode Rhetorika. Dat was echt een theaterfeest en de samenwerking met harmonie Sint-Cecilia maakte dat de cirkel rond was. Alleen hij was er niet bij betrokken als acteur. Zijn zoon, schoondochter en kleinzoon hadden zich geëngageerd om mee te spelen en iemand moest zich ontfermen over de kleindochter. Die zorg heeft hij op zich genomen en zo heeft hij één van de hoogtepunten van Rhetorika vanuit de coulissen meegemaakt. Hij heeft er nog spijt van, hij had er graag bij geweest !

Welke genre zijn voorkeur heeft? Ik kan van alle genres genieten, bekent Eric. 't Is altijd verdomd plezant als de zaal plat ligt in een goede komedie maar ook de ernstige stukken hebben iets. Dat je mensen aan het denken kan zetten, kan raken, kan ontroeren of dat je er zelf ook iets van meedraagt. Met veel liefde denkt hij bijvoorbeeld terug aan 'Suiker' van Hugo Claus. Op de keeper beschouwd, zegt Eric, is eigenlijk ieder toneelstuk een hoogtepunt. Met een ploeg probeer je samen iets moois te creëren. En die ploeg bestaat uit meer dan acteurs alleen. Toneel spelen brengt ook de nodige spanning met zich mee. Zenuwen, stress, plankenkoorts, je mag het noemen zoals je wil maar het is er iedere keer opnieuw voor iedere voorstelling, bekent Eric. Als de spreekwoordelijke strijd dan gestreden is, volgt de ontlading, een soort 'yes-gevoel' en het plezier daarna met heel de bende.

Mensen

Theater maken is in de eerste plaats mensenwerk. Eric spreekt met veel warmte over mensen van Rhetorika. In al die jaren heeft hij al heel wat mensen zien komen en gaan. Het zwaarste is, zegt hij als er goede vrienden sterven. Hij houdt heel mooie herinneringen over aan collega-acteurs René Van De Velde en Etienne De Brandt. Ook het vertrek naar Frankrijk van zijn boezemvriend, Eddy Oosterlinck, was voor Eric niet makkelijk. Eddy kocht er half van de jaren tachtig een wijngaard en maakt nu wijn. Als hij afzakt naar Zele springt hij steevast binnen bij Eric en Annie. Als we twee uur babbelen dan is het een half uur over de wijn en anderhalf uur over onze passie, het toneel, en over wat we allemaal samen beleefden. Hij denkt nog vaak aan die zalige tijd. Souvenirs die in mijn hart zijn opgeslagen, mijmert Eric.

Een andere man die in Eric's bovenste schuif ligt, is zeker Roger Bolders. In 1968 regisseerde hij de eerste keer in Zele en in al die jaren is Roger een goede vriend geworden. Ik volgde bij hem toneelschool in Lokeren, zegt Eric, van Roger heb ik echt veel geleerd, ik heb veel aan die man te danken. Jarenlang was hij de huisregisseur van Rhetorika, nu regisseert hij nog één stuk per jaar en voor het andere zoeken we een gastregisseur.

Dromen

Eric heeft nog drie dromen als je over toneel praat. In die 47 jaar dat hij actief is bij Rhetorika heeft hij drie toneelzalen gekend: Den Hert (vroeger café in de Kloosterstraat), De Kroon (Markt) en de laatste jaren 't Gildenhuis. Het vraagt iedere keer veel werk om van de zaal een echte toneelzaal te maken. Al jaren wordt er in Zele gesproken van een degelijke zaal met een goede infrastructuur. Ik zou het echt nog eens willen meemaken, hoopt Eric, dat we toneelspelen in ons nieuwe culturele centrum of hoe dat ook mag heten. Ik deel de droom met Eric maar momenteel is het in ons gemeentehuis stil, heel stil. Waar die prestigieuze plannen van voor enkele jaren naar toe zijn, Joost mag het weten.

In 2015 viert Rhetorika haar 175 jaar. In de wandelgangen van onze toneelclub wordt er gefluisterd dat dit niet ongemerkt voorbij mag gaan. Wat het worden zal, niemand kan het zeggen. Eén ding is duidelijk; er broedt iets! Eric droomt ervan dat het weer iets wordt à la Jan Praet. Of die droom werkelijkheid wordt, blijft voorlopig nog een open vraag.

Last but not least is er een persoonlijke droom. De liefde voor toneel hebben ook zijn zoon Filip en zijn twee kleinkinderen Lander en Merel geërfd. Het is een stille droom van Eric om ooit eens in een stuk te spelen samen met zijn drie nakomelingen.

Toekomst

In 2004 heeft Eric kanker gekregen. Kanker aan de darmen. Een operatie, bestralingen waren het gevolg. Maar, zucht Eric, ik ben één van de gelukkigen die er aan ontsnapt is. De dokters en de chirurg deden schitterend werk. Zij hebben me echt geholpen. Neemt niet weg dat het een erg zware periode was voor mij maar ook voor mijn vrouwtje Annie. Een periode in mijn leven waar ik niet graag aan terugdenk. Door de ziekte heb ik een aantal keren moeten passen op het toneel en in 'Midzomernachtsdroom' in 2008 had ik het soms moeilijk met mijn tekst. Ik besloot toen om er op mijn 69 mee op te houden maar begin dit jaar heb ik me toch laten verleiden om mee te spelen in 'De twaalf Gezworenen' een leesvoorstelling ten voordele van de slachtoffers in Haïti. Ik ben in de toekomst nog bereid maar enkel voor een eerder kleine rol en verder dienstbaar zijn binnen het bestuur.

Als de winkel verkocht wordt, moeten Eric en Annie verhuizen. Ze zijn er nog niet uit waar hun nieuwe heimat zal zijn. Ze hebben het serieus lastig met die verhuis. Vijftig jaar Zele, vijftig jaar Patrick-shop, bijna vijftig jaar Rhetorika... dat cijfer je niet zo maar weg.

Ik eindig met een stukje dat ik vond in Spotlight, het boekje van Theater Rhetorika, over de viering zijn veertig jaar bestuurslid tijdens het jaarfeest van februari: *"Eric vertegenwoordigt bijna een halve eeuw Rhetorika en voor heel wat Rhetorikanen is hij een voorbeeld. Een voorbeeld op het gebied van beleid, visie en verantwoordelijkheidszin. In het bestuur geldt hij dan ook als baken van wijsheid en inzicht, verzoenend en diplomatisch, maar ook duidelijk en gefundeerd. Daarnaast is hij een voorbeeld van creativiteit, inzet, talent, bekommerd om de kwaliteit én met aandacht voor wat het publiek wil. Dat alles weet hij bovendien te combineren met een innemende charme en een oprechte bescheidenheid, de kenmerken van een groot acteur én van een groot mens."*

Ik kan het niet mooier zeggen !

Bedankt voor den babbel, Eric !